

**Dispečerský poriadok
na riadenie elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky**

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy spoločnosť Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. podľa § 33 ods. 9~~10~~ zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o energetike“) vydáva tento dispečerský poriadok na riadenie elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky (ďalej len „dispečerský poriadok“).

Na účely tohto dispečerského poriadku sa používajú pojmy definované v zákone o energetike. ~~Na účely tohto dispečerského poriadku sa ďalej rozumie~~

- ~~a) regionálnou distribučnou sústavou distribučná sústava, do ktorej je pripojených viac ako 100 000 odberných miest,~~
- ~~b) miestnou distribučnou sústavou distribučná sústava, do ktorej je pripojených najviac 100 000 odberných miest.~~

Článok 1

Všeobecné ustanovenia

- (1) Dispečerský poriadok určuje pravidlá a podmienky na dispečerské riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území, na časti vymedzeného územia a práva a povinnosti jednotlivých zložiek dispečerského riadenia na všetkých úrovniach.
- (2) Dispečerské riadenie sa člení na
 - a) dispečerské riadenie prvej úrovne, t. j. dispečerské riadenie prenosovej sústavy na vymedzenom území,
 - b) dispečerské riadenie druhej úrovne, t. j. dispečerské riadenie regionálnych distribučných sústav,
 - c) dispečerské riadenie tretej úrovne, t. j. dispečerské riadenie miestnych distribučných sústav,
 - d) dispečerské riadenie zariadení na výrobu elektriny, zariadení na uskladňovanie elektriny a poskytovateľov podporných služieb,
 - e) dispečerské riadenie dodávateľov elektriny a odberateľov elektriny.
- (3) Dispečerské riadenie pozostáva z
 - a) prípravy prevádzky prenosovej sústavy, regionálnych distribučných sústav, ~~a~~ miestnych distribučných sústav (ďalej len „distribučné sústavy“), ~~vrátane zaistenia systémových služieb a ďalej z~~ prípravy prevádzky zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny ~~podporných služieb~~,
 - b) operatívneho riadenia prevádzky prenosovej sústavy, distribučných sústav, zariadení na výrobu elektriny, zariadení na uskladňovanie elektriny, ~~a~~ zariadení poskytujúcich podporných služieb a odberateľov elektriny na vymedzenom území,
 - c) riadenia prenosovej sústavy, distribučných sústav, zariadení na výrobu elektriny, zariadení na uskladňovanie elektriny, ~~a~~ zariadení poskytujúcich podporných služieb a odberateľov elektriny na vymedzenom území v stavoch núdze a pri deficite výkonu,
 - d) analýzy, kontroly a hodnotenia prevádzky prenosovej sústavy, distribučných sústav, vrátane systémových služieb,
 - e) vydávania prevádzkových inštrukcií, dispečerských príkazov a pokynov prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav.
- (4) Prípravou prevádzky podľa odseku 3 písm. a) sa rozumie plán prevádzky elektrizačnej sústavy vrátane stanovenia veľkostí a štruktúry potrebných podporných služieb na zaistenie systémových služieb, spoľahlivej a bezpečnej prevádzky elektrizačnej sústavy.
- (5) Operatívne riadenie prevádzky podľa odseku 3 písm. b) sa vykonáva podľa plánu stanoveného v príprave prevádzky a podľa článku 7 a 8.
- (6) Riadenie v stavoch núdze a pri nedostatku výkonu podľa odseku 3 písm. c) zabezpečuje riešenie neočakávaných udalostí v prevádzke prenosovej sústavy a distribučných sústav.
- (7) Analýza, kontrola a vyhodnotenie prevádzky podľa odseku 3 písm. d) spracováva a hodnotí priebeh dispečerského riadenia prevádzky prenosovej sústavy a distribučných sústav.
- (8) Vydávaním prevádzkových inštrukcií, dispečerských príkazov a pokynov sa rozumie
 - a) vydávanie prevádzkových inštrukcií dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy,

- b) vydávanie prevádzkových inštrukcií dispečingami prevádzkovateľov distribučných sústav,
- c) vydávanie príkazov a pokynov dispečera dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy a dispečingu prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

Článok 2

Organizácia dispečerského riadenia elektrizačnej sústavy na vymedzenom území

(1) Dispečerské riadenie zabezpečujú

- a) dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy na vymedzenom území,
- b) dispečingy prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav,
- c) dispečingy prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav.

~~(2) Určujúcou hranicou medzi prenosovou a distribučnou sústavou na vykonávanie činností dispečerského riadenia dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy a dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy je 110 kV strana transformátorov 400/110 kV a 220/110 kV, kde zapnutie alebo vypnutie na strane vyššej napäťovej úrovne vykonáva vždy dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy po odsúhlasení dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy a zapnutie alebo vypnutie na strane nižšej napäťovej úrovne vykonáva vždy dispečing prevádzkovateľa distribučnej sústavy po odsúhlasení dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy medzi prevádzkovateľom prenosovej sústavy a prevádzkovateľom distribučnej sústavy na 110 kV zariadeniach určených špecifickým predpisom, pri rešpektovaní výnimočných prípadov podľa § 28 ods. 1 písm. g) bodu 1 a 2 zákona o energetike, keď dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy môže vykonať zapnutie alebo vypnutie na strane vyššej napäťovej úrovne (resp. na spínacích prvkoch v majetku prevádzkovateľa prenosovej sústavy v prípade hranice medzi prenosovou a distribučnou sústavou presunutej na úroveň majetkovej hranice) bez odsúhlasenia dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy.~~

(2) Hranicou, ktorá oddeľuje vykonávanie činností dispečerského riadenia dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy a dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy, je 110 kV strana transformátorov 400/110 kV a 220/110 kV. Zapnutie a vypnutie na strane vyššej napäťovej úrovne vykonáva dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy po odsúhlasení dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy a zapnutie a vypnutie na strane nižšej napäťovej úrovne vykonáva dispečing prevádzkovateľa distribučnej sústavy po odsúhlasení dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Vo výnimočných prípadoch podľa § 28 ods. 1 písm. g) bodu 1 a 2 zákona o energetike môže dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy vykonať zapnutie alebo vypnutie na strane vyššej napäťovej úrovne aj bez odsúhlasenia dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

(3) Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy prevádzkuje 110 kV zariadenia, určujúcou hranicou, ktorá oddeľuje vykonávanie činností dispečerského riadenia dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy a dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy, je majetková hranica určená zmluvou o pripojení. V takom prípade platí, že spínacie prvky v majetku prevádzkovateľa prenosovej sústavy zapína a vypína dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy a spínacie prvky v majetku prevádzkovateľa distribučnej sústavy zapína a vypína dispečing prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Manipulácie na spojovacom zariadení, na ktorom je definovaná majetková hranica sa vykonávajú po vzájomnom odsúhlasení. Vo výnimočných prípadoch podľa § 28 ods. 1 písm. g) bodu 1 a 2 zákona o energetike môže dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy vykonať zapnutie alebo vypnutie spínacích prvkov vo svojom majetku aj bez odsúhlasenia dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy

~~(4)~~ Činnosti dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy na vymedzenom území sú

- a) dispečerské riadenie elektrizačnej sústavy na vymedzenom území, ktoré zahŕňa
 1. riadenie rovnováhy výroby a spotreby elektriny na vymedzenom území pri zohľadnení dovozu a vývozu elektriny cez spojovacie vedenia,
 2. riadenie tokov v prenosovej sústave a zabezpečovanie prenosu elektriny na základe pridelennej prenosovej kapacity, schválených realizačných diagramov podľa uzavretých zmlúv a v súlade s bezpečnostnými kritériami definovanými v národnej a európskej

- legislatíve,
3. vyrovnávanie systémovej odchýlky na vymedzenom území v súlade s medzinárodnými pravidlami,
 4. stanovenie hodnoty výkonov jednotlivých podporných služieb, tvorbu týždennej, dennej a vnútrodennej prípravy podporných služieb, riadenie a technické vyhodnotenie podporných služieb a regulačnej elektriny z aktivácie podporných služieb,
 5. stanovenie hodnôt maximálnych možných prenosov na všetkých transformátoroch 400/110 kV a 220/110 kV pre dispečingy prevádzkovateľov distribučných sústav na príslušné obdobia,
 6. vykonávanie manipulácií v prenosovej sústave,
 7. zabezpečovanie predchádzania vzniku a riešenia preťaženia podľa ~~§ 21~~-vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 2074/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, obsahové náležitosti prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy, organizátora krátkodobého trhu s elektrinou a rozsah obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom (ďalej len „Pravidlá trhu“) s využitím všetkých v nej ustanovených opatrení,
 8. zabezpečovanie, koordináciu a priame riadenie aplikácie ~~obranného~~-plánu obran a plánu obnovy vydávaním dispečerských príkazov a pokynov dispečingom prevádzkovateľov distribučných sústav, výrobcov elektriny, prevádzkovateľom zariadení na uskladňovanie elektriny, a poskytovateľom podporných služieb a ostatným účastníkom trhu s elektrinou,
 9. realizovanie opatrení na predchádzanie stavu núdze vydávaním dispečerských príkazov,
 10. vyhlasovanie stavu núdze a obmedzujúcich opatrení pri stave núdze v elektroenergetike,
 11. realizovanie opatrení podľa plánu obnovy,
 12. zrušenie stavu núdze v elektroenergetike,
 13. koordinovanie vykonávania reálnych skúšok stavu núdze v elektroenergetike štartu z tmy.
- b) dispečerské riadenie zariadení na výrobu elektriny pripojených do prenosovej sústavy, zariadení na uskladňovanie elektriny pripojených do prenosovej sústavy, a zariadení na výrobu elektriny pripojených do distribučnej sústavy v rozsahu poskytovaných podporných služieb a zariadení na uskladňovanie elektriny pripojených do distribučnej sústavy v rozsahu poskytovaných podporných služieb,
- c) dispečerské riadenie dodávateľov elektriny, odberateľov elektriny, ktorých elektrické zariadenia sú pripojené do prenosovej sústavy a dodávateľov elektriny využívajúcich prenosovú sústavu,
- d) zaistenie prevádzkovej bezpečnosti elektrizačnej sústavy na vymedzenom území a technických podmienok poskytovania systémovej služby na základe zmluvy o prenose a prístupe do prenosovej sústavy uzavretej medzi prevádzkovateľom prenosovej sústavy a účastníkom trhu s elektrinou, pri rešpektovaní zásad bezpečnosti prevádzkovania elektroenergetických zariadení, ďalej zásad ochrany životného prostredia a dodržiavaní zásad medzinárodnej energetickej spolupráce a ďalších dvojstranných a viacstranných dohôd či zmlúv o prenose elektriny cez spojovacie vedenia za účelom dovozu a vývozu elektriny,
- e) dispečerské riadenie prevádzky prenosovej sústavy v rámci prepojených prenosových sústav členských štátov Európskej únie alebo tretích štátov (ďalej len „prepojené prenosové sústavy“) podľa pravidiel tohto prepojenia, ktoré zahŕňa
1. informovanie dispečingov prevádzkovateľov prepojených prenosových sústav o prevádzke elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky a o stavoch v elektrizačnej sústave Slovenskej republiky, ktoré ohrozujú prevádzku v susedných prenosových sústavách a spoluprácu na odstránení týchto stavov; pri rozhodovaní o dispečerskom riadení berie dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy do úvahy informácie dispečingov susedných krajín o stavoch, ktoré ohrozujú prevádzku elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky,
 2. spoluprácu s prevádzkovateľmi prepojených prenosových sústav v rámci členstva v medzinárodných organizáciách pri zabezpečovaní prevádzkovej bezpečnosti prenosovej sústavy,

3. koordináciu prenosov elektriny a dodávok regulačnej elektriny medzi prepojenými sústavami susedných krajín a zodpovednosť za dodržiavanie salda voči zahraničiu pre elektrizačnú sústavu Slovenskej republiky,
4. stanovovanie prenosovej kapacity na spojovacích vedeniach pre jednotlivé etapy prípravy prevádzky,
5. zabezpečenie vnútrodennej zmeny prenosov na spojovacích vedeniach,
6. vykonávanie manipulácií na spojovacích vedeniach v spolupráci so susedným prevádzkovateľom prenosovej sústavy podľa prevádzkovej zmluvy medzi oboma prevádzkovateľmi.

(54) Činnosti dispečingov prevádzkovateľov distribučných sústav sú

- a) dispečerské riadenie regionálnej distribučnej sústavy a miestnej distribučnej sústavy priamo pripojenej do prenosovej sústavy, ktoré zahŕňa
 1. riadenie tokov v distribučnej sústave a zabezpečovanie distribúcie elektriny podľa uzavretých zmlúv o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny,
 2. vykonávanie manipulácií na strane ~~nižšieho napätia~~ nižšej napäťovej úrovne transformátorov 400/110 kV a 220/110 kV alebo manipulácií v distribučnej sústave, pri ktorých dochádza k spojeniu alebo rozpojeniu dvoch alebo viacerých uzlových sústav alebo manipulácií na vedeniach 110 kV a nižších napäťových úrovni spájajúcich elektrizačnú sústavu na časti vymedzeného územia s prepojenou sústavou na území Európskej únie alebo so sústavou na území tretích štátov; dispečing prevádzkovateľa distribučnej sústavy je povinný vykonávať manipulácie len na základe súhlasu dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy,
 3. vykonávanie ostatných manipulácií v distribučnej sústave,
 4. zabezpečovanie neprekročenia stanovených hodnôt maximálnych prenosov činného a jalového výkonu cez transformátory 400/110 kV a 220/110 kV,
 5. vykonávanie dispečerských príkazov a pokynov dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy,
- b) dispečerské riadenie miestnej distribučnej sústavy, ktorá nie je priamo pripojená do prenosovej sústavy,
- c) dispečerské riadenie elektroenergetických zariadení na časti vymedzeného územia a vybraných elektroenergetických zariadení účastníkov trhu s elektrinou,
- d) dispečerské riadenie zariadení na výrobu elektriny pripojených do distribučnej sústavy, ktoré poskytujú podporné služby prevádzkovateľovi prenosovej sústavy s rešpektovaním technických údajov uvedených v zmluvách o dodávkach elektriny, v rámcových zmluvách o poskytovaní podporných služieb, v zmluvách o dodávke regulačnej elektriny a v zmluvách o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny,
- e) dispečerské riadenie zariadení na výrobu elektriny pripojených do distribučnej sústavy, ktoré neposkytujú podporné služby prevádzkovateľovi prenosovej sústavy s rešpektovaním technických údajov uvedených v zmluve o dodávke elektriny a zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny,
- f) dispečerské riadenie dodávateľov elektriny, odberateľov elektriny, ktorých odberné elektrické zariadenia sú pripojené do distribučnej sústavy,
- g) zaisťovanie prevádzkovej bezpečnosti distribučnej sústavy a technických podmienok na základe zmlúv o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny uzavretých medzi prevádzkovateľom distribučnej sústavy a účastníkmi trhu s elektrinou, pri rešpektovaní zásad bezpečnosti prevádzkovania elektroenergetických zariadení a zásad ochrany životného prostredia.

(65) Dispečingy prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav prevádzkujúcich sústavu, ktorá nie je priamo pripojená do prenosovej sústavy, sú na riadenie výmeny činných výkonov a riešenie stavu núdze podriadené dispečingu prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je príslušná miestna distribučná sústava pripojená.

Článok 3

Organizácia dispečerského riadenia zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny

- (1) Dispečerské riadenie zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny sú činnosti v oblasti
 - a) prípravy prevádzky zariadenia na výrobu elektriny a zariadenia na uskladňovanie elektriny,
 - b) stanovovania dodávaného výkonu zariadením na výrobu elektriny a zariadením na uskladňovanie elektriny.
- (2) Členenie zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny na účely dispečerského riadenia je nasledujúce
 - a) ~~výrobné~~-zariadenia na výrobu elektriny a zariadenia na uskladňovanie elektriny pripojené do prenosovej sústavy,
 - b) ~~výrobné~~-zariadenia na výrobu elektriny a zariadenia na uskladňovanie elektriny pripojené do distribučnej sústavy, ktoré poskytujú podporné služby prevádzkovateľovi prenosovej sústavy,
 - c) ostatné ~~výrobné~~-zariadenia na výrobu elektriny a zariadenia na uskladňovanie elektriny pripojené do distribučnej sústavy.
- (3) Výrobcovia elektriny a prevádzkovatelia zariadení na uskladňovanie elektriny sa riadia dispečerskými pokynmi dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo dispečingu príslušného prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

Článok 4

Organizácia dispečerského riadenia dodávateľov elektriny a odberateľov elektriny

- (1) Dispečerské riadenie dodávateľov elektriny a odberateľov elektriny je možné vykonávať v prípade
 - a) ohrozenia stanovenej spoľahlivosti a kvality dodávok elektriny,
 - b) predchádzania a riešenia stavu núdze,
 - c) nedodržania zmluvne stanovených objemov dodávok a odberov elektriny.
- (2) Pri prevádzke svojich elektroenergetických zariadení je dodávateľ elektriny alebo odberateľ elektriny povinný riadiť sa dispečerskými pokynmi vydanými dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo dispečingom prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy a miestnej distribučnej sústavy.

Článok 5

Organizácia prípravy prevádzky prenosovej a distribučnej sústavy

- (1) Príprava prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území na všetkých úrovniach dispečerského riadenia (podľa príslušných ustanovení zákona o energetike) je súbor technicko-ekonomických a organizačných opatrení v oblasti výroby, prenosu, distribúcie a spotreby elektriny, ktorých cieľom je zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území pri rešpektovaní platnej legislatívy, technických podmienok stanovených prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľom distribučnej sústavy podľa § 19 zákona o energetike, záväzkov vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách, prevádzkových zmlúv s prevádzkovateľmi prepojených prenosových sústav a uzavretých zmlúv medzi účastníkmi trhu s elektrinou.
- (2) Prípravu prevádzky vypracováva dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy a príslušné dispečingy prevádzkovateľov distribučných sústav; účastníci trhu s elektrinou sú podľa zákona o energetike povinní spolupracovať so spracovateľom prípravy prevádzky poskytnutím údajov v rozsahu a termínoch stanovených Technickými podmienkami prístupu a pripojenia, pravidlami prevádzkovania prenosovej sústavy (ďalej len „Technické podmienky“).
- (3) Etapy prípravy prevádzky sú

- a) ročná príprava prevádzky,
- b) mesačná príprava prevádzky,
- c) týždenná príprava prevádzky,
- d) denná príprava prevádzky.

(4) Účastníci trhu s elektrinou predkladajú ponuky na poskytovanie podporných služieb a dodávku elektriny na krytie strát a vlastnú spotrebu prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a na dodávku elektriny na krytie strát a vlastnú spotrebu prevádzkovateľom distribučných sústav.

(5) Príprava prevádzky zahŕňa spresnený plán prevádzky zariadení prenosovej sústavy a distribučných sústav rešpektujúci plán údržby a odstávok týchto zariadení, plán prevádzky zariadení na výrobu elektriny, kontrolu spoľahlivosti prevádzky prenosovej sústavy a distribučných sústav vrátane prípadných obmedzení na uzatváranie zmlúv o prenose a prístupe do prenosovej sústavy a distribúciu a prístupe do distribučnej sústavy a zaistenia požadovaného objemu podporných služieb potrebných pre spoľahlivú prevádzku elektrizačnej sústavy na vymedzenom území a na medzinárodných prepojeniach.

(6) Pravidlá, termíny a rozsah údajov poskytovaných účastníkmi trhu s elektrinou pre jednotlivé etapy prípravy prevádzky, časový a vecný obsah prípravy prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území sú uvedené v Technických podmienkach.

(7) Na zabezpečenie potrebnej koordinácie s dispečingami prepojených elektrizačných sústav je dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy povinný

- a) koordinovať s dispečingami prepojených elektrizačných sústav požiadavky na vypínanie spojovacích vedení a ich uvoľňovanie z prevádzky a požiadavky na vypínanie a uvoľňovanie z prevádzky spojovacích zariadení elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky, ktoré ovplyvňujú prevádzku medzinárodných prepojení,
- b) plniť záväzky a odporúčania vyplývajúce z členstva prevádzkovateľa prenosovej sústavy na vymedzenom území v medzinárodných organizáciách.

(8) Pri príprave prevádzky dispečing vyššej úrovne (nadradený dispečing) navrhuje a schvaľuje vzájomné vzťahy medzi dispečerským riadením nižšej úrovne pri rešpektovaní zmluvných vzťahov jednotlivých subjektov, Technických podmienok, prevádzkových inštrukcií a Pravidiel trhu.

(9) Odsúhlasené výsledky každej etapy prípravy prevádzky sú záväzné pre všetkých prevádzkovateľov elektroenergetických zariadení pripojených do elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky a pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou.

Článok 6

Organizácia prípravy prevádzky zariadení na výrobu elektriny, zariadení na uskladňovanie elektriny a poskytovanie podporných služieb

(1) Výrobca elektriny a poskytovateľ podporných služieb poskytuje technické údaje potrebné na prípravu prevádzky elektrizačnej sústavy vo všetkých jej etapách. Termíny, rozsah a forma predkladaných údajov sú uvedené v Technických podmienkach a v Pravidlách trhu.

(2) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nakupuje podporné služby na zabezpečenie poskytovania systémových služieb a elektrinu na krytie strát a vlastnej spotreby na základe uzavretých zmlúv. Technické požiadavky na poskytovanie podporných služieb sú súčasťou uvedené v Technických podmienkach.

(3) Poskytovateľ podporných služieb zabezpečuje certifikáciu jednotlivých podporných služieb u oprávneného subjektu v rozsahu a periodicite, ktoré sú stanovené v Technických podmienkach.

(4) Udržiavanie súhrnnej hodnoty výkonovej zálohy pre primárnu, sekundárnu a terciárnu reguláciu výkonu v stanovenej výške a kvalite je centrálnou koordinovanou službou zaisťovanou prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

(5) Prehľad a definícia jednotlivých druhov podporných služieb sú uvedené v Prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Technické požiadavky na jednotlivé podporné služby uvedené v Technických podmienkach sú záväzné v plnom rozsahu pre zariadenia jednotlivých poskytovateľov podporných služieb, ktorých zariadenia sú schopné uvedené podporné služby poskytnúť podľa

parametrov uvedených v platnom certifikáte.

(6) Nakúpené podporné služby musia spĺňať tieto požiadavky

- a) merateľnosť z hľadiska reálneho času,
- b) kontrolovateľnosť zo signálov reálneho času,
- c) garantovanú dostupnosť služby v okamihu požiadavky prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

(7) Poskytovateľ podporných služieb je povinný mať na vlastné náklady vybudovaný riadiaci systém vrátane komunikácie, poskytujúci dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy merané hodnoty a signály uvedené v Technických podmienkach.

(8) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy určuje hodnoty výkonov pre jednotlivé podporné služby na nasledujúci rok a je povinný tieto hodnoty zverejniť každoročne do 30. septembra na svojom webovom sídle.

(9) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy vyhodnocuje objem a kvalitu poskytovaných podporných služieb. Ak poskytovateľ podporných služieb nespĺnil podmienky kvality podporných služieb uvedené v Technických podmienkach, prevádzkovateľ prenosovej sústavy pozastaví nasadzovanie jeho zariadení do doby, pokiaľ nebude uvedené podmienky schopný plniť. V prípade opakujúceho sa neplnenia kvalitatívnych ukazovateľov podporných služieb zo strany poskytovateľa podporných služieb je prevádzkovateľ prenosovej sústavy oprávnený pozastaviť nasadzovanie zariadenia na výrobu elektriny alebo zariadenia na účely podporných služieb až do opätovnej certifikácie.

(10) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je oprávnený pri vzniku výkonového deficitu alebo prebytku, riešení preťaženia a zabezpečenia bezpečnostných kritérií prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území požadovať zmenu nasadenia zariadenia na výrobu elektriny mimo platnej prípravy prevádzky a/alebo nakúpiť podpornú službu zo zahraničia mimo plánu nákupu podporných služieb a/alebo požadovať od prevádzkovateľa distribučnej sústavy zmenu zapojenia distribučnej sústavy.

(11) Regulačná energia je považovaná za dodanú poskytovateľom podporných služieb iba v prípade, keď je táto aktivovaná dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

Článok 7

Operatívne riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území

(1) Operatívne riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území zabezpečované dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy je nepretržité riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území na všetkých úrovniach dispečerského riadenia, ktoré zahŕňa

- a) riadenie rovnováhy výroby elektriny a spotreby elektriny na vymedzenom území,
- b) riadenie tokov v prenosovej sústave a zabezpečovanie prenosu elektriny na základe pridelenej prenosovej kapacity a schválených realizačných diagramov podľa uzavretých zmlúv a vyrovnávanie systémovej odchýlky na vymedzenom území v súlade s medzinárodnými pravidlami,
- c) riadenie prenosov elektriny na spojovacích vedeniach,
- d) riadenie podporných služieb, t. j. riadenie aktivácie a deaktivácie podporných služieb v reálnom čase,
- e) riadenie napätia a jalových výkonov v elektrizačnej sústave na vymedzenom území s napäťovou úrovňou 400 kV, ~~a~~ 220 kV a v prípade, ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy prevádzkuje aj zariadenia na úrovni 110 kV, aj tieto zariadenia, a to až po určujúcu hranicu, ktorá oddeľuje výkon činností dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy a dispečingu prevádzkovateľa distribučnej sústavy.
- f) riadenie elektrizačnej sústavy na vymedzenom území podľa vykonávania zmien schémy zapojenia prenosovej sústavy,
- g) realizáciu uvoľňovania elektroenergetických zariadení pripojených do prenosovej sústavy z prevádzky a ich opätovné uvedenie do prevádzky,
- h) riadenie prác na elektroenergetických zariadeniach prenosovej sústavy,

- i) zaist'ovanie technických podmienok na prenos elektriny,
 - j) riadenie zariadení na výrobu elektriny [a zariadení na uskladňovanie elektriny](#) podľa článku 3 ods. 2 písm. a) a b),
 - k) odstraňovanie poruchových stavov v prenosovej sústave,
 - l) prijímanie opatrení na predchádzanie stavu núdze a pri stave núdze [v elektroenergetike](#).
- (2) Operatívne riadenie prevádzky zabezpečované dispečingom prevádzkovateľa distribučnej sústavy zahŕňa
- a) riadenie rovnováhy výroby a spotreby elektriny na časti vymedzeného územia,
 - b) riadenie tokov v distribučnej sústave a zabezpečovanie distribúcie elektriny podľa uzavretých zmlúv v spolupráci s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri riadení tokov elektriny v prenosovej sústave a pri riadení odovzdávaných výkonov s prenosovou sústavou,
 - c) riadenie napätia v distribučnej sústave na napäťovej úrovni 110 kV a nižšej v spolupráci s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri riadení napätia a jalových výkonov v elektrizačnej sústave na vymedzenom území,
 - d) riadenie distribučnej sústavy podľa vykonávania zmien schémy zapojenia distribučnej sústavy v spolupráci s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri vykonávaní týchto zmien,
 - e) realizáciu uvoľňovania elektroenergetických zariadení pripojených do distribučnej sústavy z prevádzky a ich opätovné uvedenie do prevádzky,
 - f) riadenie prác na elektroenergetických zariadeniach distribučnej sústavy,
 - g) zaistenie technických podmienok na distribúciu elektriny,
 - h) riadenie zariadení na výrobu elektriny podľa článku 3 ods. 2 písm. c) a spoluprácu s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri riadení zariadení na výrobu elektriny podľa článku 3 ods. 2 písm. b),
 - i) riešenie poruchových stavov v distribučnej sústave a spoluprácu s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri riešení poruchových stavov v elektrizačnej sústave na vymedzenom území,
 - j) prijímanie opatrení na predchádzanie stavu núdze a pri stave núdze a spoluprácu s dispečingom prenosovej sústavy pri predchádzaní stavu núdze a pri stave núdze,
 - k) spoluprácu s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri vypínaní a zapojovaní transformátorov 400/110 kV, ~~a~~ 220/110 kV [a špecifických zariadení 110 kV podľa čl. 2 bod 3](#),
 - l) spoluprácu s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri riešení prevádzky časti elektrizačnej sústavy v ostrovnom režime.
- (3) Operatívne riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území sa vykonáva formou
- a) priameho riadenia, teda bezprostredným vydávaním priamych hlasových príkazov riadeným elektroenergetickým zariadeniam alebo vydávaním povelov prostredníctvom diaľkového ovládania alebo riadenia,
 - b) nepriameho riadenia, to znamená vydávaním hlasových príkazov riadeným elektroenergetickým zariadeniam prostredníctvom podradeného dispečingu. Na nepriamo riadený subjekt je podradený dispečing oprávnený vydávať príkazy iba s predchádzajúcim súhlasom nadradeného dispečingu. Vo výnimočných prípadoch, pri ktorých hrozí nebezpečenstvo vzniku veľkých materiálnych škôd alebo v prípadoch ohrozenia životov a zdravia osôb, vydáva podradený dispečing príkazy priamo a následne informuje nadradený dispečing.

Článok 8

Operatívne riadenie elektrizačnej sústavy pri stavoch núdze [v elektroenergetike](#) a dočasnom nedostatku výkonu

- (1) Operatívne riadenie elektrizačnej sústavy na vymedzenom území pri stavoch núdze a dočasnom nedostatku [alebo prebytku](#) výkonu spočíva vo vykonávaní opatrení zameraných na predchádzanie stavu núdze a pri stave núdze v elektroenergetike.
- (2) Opatrenia podľa odseku 1 sú uplatňované podľa nasledovných postupov
- a) plán obmedzovania spotreby, ktorý stanovuje obmedzujúce stupne pre vymedzené územie

alebo pre časti vymedzeného územia,

- b) havarijný vypínací plán pre riešenie mimoriadnych situácií v prevádzke elektrizačnej sústavy na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia vyvolávajúcich nutnosť rýchleho zníženia zaťaženia sústavy,
- c) frekvenčný ~~vypínací~~ plán vrátane frekvenčného vypínacieho plánu na riešenie núdzových stavov v elektrizačnej sústave na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia súvisiacich s poklesom alebo nárastom frekvencie,
- d) plán prerušenia výroby na riešenie problémov s výkonovou bilanciou elektrizačnej sústavy pri prevádzke a riadení elektrizačnej sústavy spôsobených vysokou neplánovanou výrobou najmä z obnoviteľných zdrojov pripojených na úrovni distribučných sústav.

(3) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je povinný vypracovať postupy podľa odseku 2. Prevádzkovatelia distribučných sústav sú povinní spolupracovať na vytvorení postupov podľa odseku 2. Držitelia povolení na výrobu a distribúciu elektriny sú povinní spolupracovať na vytvorení postupu podľa odseku 2 písm. c).

(4) Postupy vykonávania opatrení plánov podľa odseku 2 písm. a) a b) sú spracovávané na kalendárny rok najneskôr do 30. októbra predchádzajúceho kalendárneho roku.

(5) Postup vykonávania opatrení plánu podľa odseku 2 písm. c) je spracovávaný na kalendárny rok najneskôr do 1. októbra predchádzajúceho kalendárneho roku, pričom

- a) prevádzkovateľ prenosovej sústavy je povinný zaslať do 31. júla predchádzajúceho kalendárneho roka veľkosť výkonu na nastavenie frekvenčných relé všetkým účastníkom trhu s elektrinou, ktorí sa podieľajú na postupe podľa odseku 2 písm. c),
- b) účastník trhu s elektrinou, ktorý sa podieľa na postupe podľa odseku 2 písm. c), je povinný zaslať do 1. októbra predchádzajúceho kalendárneho roku prevádzkovateľovi prenosovej sústavy skutočné hodnoty nastavenia výkonov frekvenčného odľahčovania.

Článok 9

Odovzdávanie pokynov a informácií na dispečerské riadenie

(1) Účastníci trhu s elektrinou sú povinní odovzdávať a preberať pokyny a údaje na dispečerské riadenie nasledovne

- a) dispečingu príslušnej úrovne poskytovať údaje a dokumentáciu potrebnú na prípravu prevádzky, operatívne riadenie a hodnotenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území v súlade s Technickými podmienkami a prevádzkovými inštrukciami dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy a dispečingov prevádzkovateľov distribučných sústav,
- b) dispečingu príslušnej úrovne bezodkladne poskytovať informácie o zmene stavu elektroenergetického zariadenia,
- c) dispečingu príslušnej úrovne hlásiť akékoľvek mimoriadne udalosti a udalosti ohrozujúce bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území,
- d) poskytovať údaje prostredníctvom informačných a riadiacich systémov zaisťujúcich bezodstávkovú prevádzku na nepretržitý proces odovzdávania údajov v reálnom čase.

Článok 10

Vyhodnotenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území

(1) Hodnotenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území sa vykonáva pravidelne za obdobie

- a) deň,
- b) energetický týždeň,
- c) mesiac,
- d) rok.

(2) Hodnotenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území obsahuje

- a) rozbor porúch v elektrizačnej sústave na vymedzenom území,

- b) vyhodnocovanie podporných služieb a regulačnej elektriny,
 - c) vyhodnotenie cezhraničných prenosov elektriny,
 - d) štatistické údaje.
- (3) Spôsob vykonávania hodnotenia je uvedený v prevádzkových inštrukciách záväzných pre všetky úrovne dispečerského riadenia.

Článok 11

Riadiace informačné systémy a výmena údajov

- (1) Riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území sa vykonáva pomocou technických prostriedkov automatizovaného systému dispečerského riadenia.
- (2) Výmena údajov sa vykonáva telefonicky, ~~faxom~~, elektronickou poštou, pomocou ostatných elektronických komunikácií a pomocou prostriedkov automatizovaného systému dispečerského riadenia.
- (3) Požiadavky na zariadenia automatizovaného systému dispečerského riadenia a zariadenia elektronických komunikácií sú stanovené v Technických podmienkach.
- (4) Odovzdávané údaje sú špecifikované v Technických podmienkach.

Článok 12

Dokumentácia dispečerského riadenia

- (1) Dokumentácia dispečerského riadenia sa člení na
- a) operatívno-prevádzkovú dokumentáciu (prevádzkový denník),
 - b) prevádzkové zmluvy,
 - c) prevádzkové inštrukcie,
 - d) dispečerské pokyny,
 - e) miestne prevádzkové predpisy,
 - f) dokumentáciu na dispečerské riadenie elektrizačnej sústavy na vymedzenom území,
 - g) ostatnú dispečerskú prevádzkovú evidenciu a hodnotenia vrátane rozboru porúch.
- (2) Prevádzkový denník je určený na záznamy o prevzatí a odovzdaní služby, o prijatých a vydaných príkazoch a o prevádzkových udalostiach.
- (3) Prevádzkové zmluvy a prevádzkové inštrukcie určujú pravidlá a rozsah v oblasti medzinárodnej energetickej spolupráce, pravidlá na spracovanie prípravy prevádzky, pravidlá riadenia elektrizačnej sústavy a poskytovania podporných služieb.
- (4) Prevádzkové inštrukcie a dispečerské pokyny sa vzťahujú na oblasti
- a) príprava prevádzky,
 - b) riadenie činného výkonu,
 - c) riadenie jalového výkonu,
 - d) riadenie distribučnej sústavy vrátane prác pod napätím,
 - e) systémy ochrán prenosových a distribučných zariadení a zariadení na výrobu elektriny a systémy automatického riadenia elektrizačnej sústavy,
 - f) automatizovaný systém dispečerského riadenia,
 - g) riadenie spotreby,
 - h) plán obrany a obnovy elektrizačnej sústavy.
- (5) Miestne prevádzkové predpisy obsahujú technické informácie a pokyny pre prevádzkový personál pracovísk jednotlivých elektroenergetických zariadení a určujú pracovné postupy a technický popis na príslušnom elektroenergetickom zariadení.
- (6) Dokumentácia na dispečerské riadenie elektrizačnej sústavy na vymedzenom území obsahuje schému zapojenia jednotlivých elektroenergetických zariadení a súvisiace údaje a technické parametre vrátane zariadení automatizovaného systému dispečerského riadenia.
- (7) Dispečingy všetkých úrovní sú povinné archivovať dokumentáciu dispečerského riadenia podľa

stanovenej časovej doby nasledovne

- a) najmenej tri roky pre dokumentáciu prípravy prevádzky,
 - b) najmenej päť rokov pre prevádzkový denník a ostatné dispečerské prevádzkové evidencie a hodnotenia vrátane rozboru porúch.
- (8) Dispečingy všetkých úrovní sú povinné ďalej archivovať
- a) základné schémy elektrizačnej sústavy,
 - b) ročné rozboru a hodnotenia vrátane termínu uvádzania nových elektroenergetických zariadení a zariadení automatizovaného systému dispečerského riadenia do prevádzky.

~~Článok 13~~

~~Zrušovacie ustanovenie~~

~~Nadobudnutím účinnosti tohto dispečerského poriadku sa zrušuje dispečerský poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. schválený rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0108/2009/02/PP zo dňa 29. 01. 2009.~~

Článok 14

Účinnosť

Tento dispečerský poriadok nadobúda účinnosť dňom právoplatnosti príslušného rozhodnutia ~~č. 0020/2015/E-PP, ktorým bol Úradom~~ pre reguláciu sieťových odvetví ~~schválený~~.